

Postupak provjere je li radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti

Alan Vajda*

U članku autor daje prikaz postupka provjere da li je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti što je propisano odredbama Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, br. 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18.).

1. Uvod

S obzirom na to da je odredbama članaka 58. – 60. Zakona o zaštiti na radu (Narodne novine, br. 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18.) propisana zabrana korištenja sredstava ovisnosti, te provjera i zabrana provjere je li radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti, kao i njegovo privremeno udaljenje s posla.

Poslodavac je u obvezi donijeti interni akt kojim se opisuje provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata te postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri.

Osim internog akta poslodavac je dužan pisanim putem imenovati osobu koja će provoditi postupak provjere da li je radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti te mora donijeti Odluku o imenovanju radnika koji provodi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola, s time da imenovani radnik za provođenje postupka provjere mora za to biti osposobljen od strane ovlaštene tvrtke.

Nakon završenog postupka provjere izrađuje se Zapisnik o provođenju postupka provjere je li radnik pod utjecajem alkohola kojeg potpisuje radnik nad kojim se provodi postupak provjere, neposredni rukovoditelj ili njegov zamjenik, svjedok iz sastava zaposlenika te osoba koja je provela postupak provjere.

Međutim, postupak provjere je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola provodi nadležna zdravstvena ustanova, sukladno zaključenom Ugovoru između poslodavca i nadležne zdravstvene ustanove.

2. Ogledni primjer internog akta

U nastavku se daje primjer internog akta poslodavca kojim se definira provođenje postupka uz pristanak radnika, način provjere, vrsta testa ili aparata, način bilježenja i potvrđivanja rezultata te postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri.

Pravilnik o provjeri je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti

Članak 1.

(1) *Ovim internim aktom o provjeri je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuje se postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti uz pristanak radnika, način provjere, vrsta aparata ili sredstva, način bilježenja i potvrđivanja rezultata te postupanje u slučaju odbijanja radnika da pristupi provjeri.*

(2) *Svrha Pravilnika je pravno reguliranje postupka provjere je li radnik pod utjecajem sredstava ovisnosti.*

(3) *Cilj Pravilnika je sustavno unapređivanje sigurnosti i zaštite zdravlja radnika i osoba na radu, sprječavanje ozljeda na radu, profesionalnih bolesti i drugih bolesti u vezi s radom te ostalih materijalnih i nematerijalnih šteta na radu i u vezi s radom, učinkovitim provođenjem propisanog postupka s ciljem prevencije konzumiranja alkohola i drugih sredstava ovisnosti.*

Članak 2.

(1) *Poslodavac je obvezan provoditi zabranu konzumiranja alkohola i drugih sredstava ovisnosti te njihovog unošenja na mjesto rada.*

(2) *Poslodavac je dužan omogućiti radniku da se upozna s odredbama ovog Pravilnika prije stupanja radnika na rad te ga mora na prikladan način učiniti dostupnim radnicima.*

Članak 3.

(1) *Radnik u vrijeme rada ne smije biti pod utjecajem alkohola i drugih sredstava ovisnosti niti ih smije unositi na mjesto rada.*

(2) *Pod pojmom alkohola smatra se bilo koja vrsta alkoholnog pića.*

(3) *Pod pojmom drugih sredstava misli se na bilo koju tvar prirodnog ili umjetnog porijekla, uključujući psihotropne tvari, uvrštene u popis psihotropnih tvari ili droga, ili druge supstance koje imaju utjecaj na ponašanje i normalne psihofizičke karakteristike čovjeka.*

Članak 4.

(1) Poslodavac imenuje osobu koja je osposobljena za provođenje postupka provjere je li radnik pod utjecajem alkohola posebnom Odlukom, a koja je sastavni dio ovog Pravilnika (PRILOG 1).

(2) Provjeru je li radnik pod utjecajem alkohola obavlja imenovana osoba alkometrom.

(3) Imenovana osoba odgovorna je za redovito provođenje ispitivanja, umjeravanja i ispravnost alkometra sukladno uputama proizvođača.

(4) Provjera je li radnik pod utjecajem alkohola provodi se uz poštivanje prava i dostojanstva radnika na mjestu rada i u vrijeme rada radnika u nazočnosti neposrednog rukovoditelja radnika ili osobe koja ga zamjenjuje u njegovoj odsutnosti i drugog radnika kao svjedoka.

(5) Provjera je li radnik pod utjecajem alkohola provodi se nenajavljeno te imenovana osoba ne mora navesti razlog za provođenje navedene provjere.

(6) Prije početka testiranja radnik mora biti upoznat s načinom provođenja postupka testiranja.

Članak 5.

(1) Provjeru je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola provodi nadležna zdravstvena ustanova sukladno zaključenom Ugovoru (ukoliko postoji zaključen Ugovor).

(2) Poslodavac osigurava o svom trošku prijevoz te upućuje radnika za kojega postoji sumnja da je pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti osim alkohola na provjeru je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti u nadležnu zdravstvenu ustanovu.

(3) Provjera je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti obavlja se u vrijeme rada radnika u zdravstvenoj ustanovi u nazočnosti neposrednog rukovoditelja radnika ili osobe koja ga zamjenjuje u njegovoj odsutnosti i drugog radnika kao svjedoka.

Članak 6.

(1) Smatrat će se da je radnik pod utjecajem alkohola ako u krvi ima alkohola više od 0,0 g/kg, odnosno više od 0,0 miligrama u litri izdahnutog zraka, odnosno u krvi ima višu koncentraciju alkohola od koncentracije dozvoljene procjenom rizika poslova koje taj radnik obavlja.

(2) Imenovana osoba za provođenje postupka provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ispunjava Zapisnik o provođenju postupka provjere je li radnik pod utjecajem alkohola, a koji je sastavni dio ovog Pravilnika (PRILOG 2).

(3) Smatrat će se da je radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti kada se odgovarajućim testiranjem utvrdi da u tijelu ima nedozvoljeno ili zabranjeno sredstvo ovisnosti, a da su mu pri tome narušeni pokazatelji ponašanja.

(4) Pokazatelji ponašanja u smislu ovog Pravilnika mogu biti znaci koji ukazuju da je osoba pod utjecajem alko-

hola ili drugih sredstva ovisnosti, u smislu promijenjenog ponašanja, djelovanja ili ponašanja koje odstupa od uobičajenog.

Članak 7.

(1) Ako radnik odbije pristupiti provjeri, smatra se da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

(2) Imenovana osoba za provođenje postupka provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti mora upozoriti radnika na prethodni stavak ovog članka prije provođenja navedenog postupka.

(3) Obavezno je napisati zapisnik o činjenici da je radnik odbio pristupiti provjeri.

Članak 8.

(1) Poslodavac je obavezan zabraniti rad radniku koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti te ga udaljiti s mjesta rada.

(2) Poslodavac je obavezan na siguran način udaljiti s mjesta rada radnika koji je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

(3) Poslodavac je obavezan udaljiti s mjesta rada i radnika koji odbije postupak provjere ili odbije potpisati zapisnik o provedenom postupku, a naročito ako mu ponašanje odstupa od uobičajenog.

(4) U koliko radnik odbije napustiti radno mjesto poslodavac može koristiti usluge nadležne redarstvene službe.

(5) Poslodavac je obavezan radniku za kojeg se utvrdi da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti osigurati prijevoz do njegovog prebivališta/boravišta o trošku radnika ili pozvati člana njegove obitelji. Kao sastavni dio zapisa obavezno navesti na koji je način radnik otpremljen s mjesta rada.

Članak 9.

Postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti obavezno se provodi u slučaju ozljede na radu radnika ako postoji osnovana sumnja da je pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti.

Članak 10.

Poslodavac ne smije provjeravati je li radnik pod utjecajem drugih sredstava ovisnosti, osim alkohola, ako mu je radnik predao potvrdu da se nalazi u programu liječenja, odvikavanja ili rehabilitacije od ovisnosti ili da je u izvanbolničkom tretmanu liječenja od ovisnosti te da uzima supstitucijsku terapiju.

Članak 11.

Ako se utvrdi da je radnik u vrijeme rada pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti te ako ih unosi na mjesto rada, poslodavac će protiv radnika poduzeti mjere propisane Zakonom o radu, Zakonom o zaštiti na radu te internim aktom poslodavca (Pravilnikom o radu).

Članak 12.

Rad pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti smatra se težim kršenjem radne dužnosti.

Članak 13.

Navedeni Pravilnik stupa na snagu u roku od 8 dana od dana objave na oglasnoj ploči poslodavca.

Za Poslodavca: _____

Ovaj Pravilnik je objavljen na oglasnoj ploči Poslodavca dana _____ i stupio je na snagu dana _____.

PRILOG 1

Temeljem članka 4. stavka 1. Pravilnika o provjeri je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i članka 59. i 60. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, br. 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18.) društvo _____, OIB: _____ sa sjedištem u _____, zastupano po direktoru _____ (u daljnjem tekstu: Poslodavac), donosi dana _____ godine u _____ sljedeću:

ODLUKU

O IMENOVANJU OSOBE KOJA PROVODI POSTUPAK PROVJERE JE LI RADNIK POD UTJECAJEM ALKOHOLA

I.

Pravilnikom o provjeri je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti od dana _____ godine utvrđen je postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola.

II.

Ime i prezime: _____, OIB: _____, zaposlen/a kod poslodavca: _____

imenuje se za provođenje postupka provjere je li radnik pod utjecajem alkohola.

III.

Imenovana osoba osposobljena je od strane ovlaštene osobe i posjeduje stručna znanja za provođenje postupka provjere je li radnik pod utjecajem alkohola.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na oglasnoj ploči.

Za Poslodavca: _____

Dostaviti:

1. Radniku
2. Kadrovska služba
3. Arhiva

PRILOG 2

ZAPISNIK

O PROVOĐENJU POSTUPKA PROVJERE JE LI RADNIK POD UTJECAJEM ALKOHOLA

Temeljem članka 6. stavka 2. Pravilnika o provjeri je li radnik pod utjecajem alkohola ili drugih sredstava ovisnosti i članka 58., 59. i 60. Zakona o zaštiti na radu („Narodne novine“, br. 71/14., 118/14., 94/18. i 96/18.) poslodavac _____, OIB: _____ sa sjedištem u _____, provodi postupak provjere je li radnik pod utjecajem alkohola.

Radnik je upozoren da će se smatrati da je pod utjecajem alkohola ako odbije pristupiti provjeri je li pod utjecajem alkohola (u daljnjem tekstu: provjera).

Ime i prezime radnika: _____

OIB radnika: _____

Naziv radnog mjesta radnika: _____

Mjesto rada radnika u trenutku provođenja postupka provjere: _____

Radnik je **PRISTUPIO PROVJERI – ODBIO PRISTUPITI PROVJERI** (zaokružiti)

Obrazloženje radnika u slučaju odbijanja provjere je li pod utjecajem alkohola: _____

Uvidom u alkometar utvrđena je količina alkohola u krvi od _____ g/kg – mg/l te se utvrđuje da radnik **JE – NIJE** (zaokružiti) pod utjecajem alkohola.

Naziv alkometra, tvornički broj i datum umjeravanja: _____

Napomena radnika na kojem se provodi provjera/rukovoditelja ili osobe koja ga zamjenjuje/radnik: _____

(Između ostalog i način otpremanja radnika na adresu prebivališta/boravišta)

Potpis radnika na kojem se provodi provjera: _____

Potpis neposrednog rukovoditelja/osobe koja ga zamjenjuje: _____

Potpis radnika svjedoka: _____

Potpis osobe koja je provela provjeru: _____

Postupak provjere proveden je u mjestu _____ dana _____ sati _____.